

CONSULTA PÚBLICA PRÈVIA SOBRE EL PROJECTE D'ORDENANÇA REGULADORA DE LA ZONA DE BAIXES EMISSIONS DE L'ÀMBIT RONDRES DE BARCELONA

D'acord amb el que es preveu a l'article 133 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, amb l'objectiu de fomentar i millorar la participació ciutadana en el procediment d'elaboració de les normes, amb caràcter previ a l'elaboració del nou projecte de disposició normativa sobre la mesura de restricció de la circulació dels vehicles més contaminants a la Zona de Baixes Emissions de l'àmbit Rondres de Barcelona (*en endavant, la ZBE*), es substancia la consulta pública, a través del portal web de l'Ajuntament de Barcelona, amb l'objectiu de recollir l'opinió dels ciutadans i organitzacions més representatives potencialment afectades per la futura norma i sobre:

- a) Antecedents i problemes que es vol solucionar amb la iniciativa.
- b) La necessitat i oportunitats de la seva aprovació.
- c) Objectius perseguits per la normativa.
- d) Les possibles solucions alternatives regulatòries i no regulatòries.

En compliment del que s'esmenta, es descriu a continuació el marc en el què es planteja aquest nou projecte normatiu:

a) ANTECEDENTS I PROBLEMES QUE ES VOL SOLUCIONAR AMB LA INICIATIVA

La contaminació de l'aire és el principal risc ambiental per a la salut humana a les grans aglomeracions urbanes, segons la pròpia Organització Mundial de la Salut (*en endavant, OMS*). A Barcelona, segons estudis duts a terme per l'Agència de Salut Pública de Barcelona, s'evitarien al voltant d'un 7% de les morts naturals (unes 1000 morts anuals), de l'11% dels casos nous de càncer de pulmó (uns 110 casos anuals) i sobre un 33% dels casos anuals d'asma infantil (uns 525 casos anuals) si es complissin les antigues recomanacions de l'OMS¹ per als diferents contaminants atmosfèrics. Amb les noves recomanacions establertes per l'OMS al 2021², que estableixen uns valors recomanats molt més exigents, s'evidencia que aquest impacte encara seria més gran.

A la ciutat de Barcelona, des d'abans del 2005 s'estava produint un incompliment sistemàtic del valor límit anual per al contaminant NO₂ establert a la normativa de referència, la Directiva 2008/50/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 21 de maig de 2008 i al Reial Decret 102/2011, de 28 de gener, relatiu a la millora de la qualitat de l'aire, així com també del valor recomanat per l'OMS.

Si s'estudia en detall les fonts contribuïdores als nivells enregistrats de NO₂ a les diferents estacions de la Xarxa de Vigilància i Previsió de la Contaminació Atmosfèrica de Barcelona (*en endavant, la XVPCA*), es pot observar com el trànsit rodat n'és el màxim contribuïdor, arribant a ser la font de més del 70% de la contaminació registrada a l'estació de l'Eixample. A nivell de ciutat, es pot afirmar que el trànsit rodat és el responsable de més del 50% de la contaminació registrada per NO₂ a les diferents estacions de la XVPCA a Barcelona.

¹ https://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0005/78638/E90038.pdf

² https://www.miteco.gob.es/images/es/valoresguiaoms2021_tcm30-530942.pdf

La Comissió Europea ha demandat al Regne d'Espanya (Àrea de Barcelona i Madrid) per l'incompliment sistemàtic i continuat dels valors límit del NO₂, i per tant, dels articles 13.1 i 23.1 de l'esmentada Directiva, així com per no realitzar plans de qualitat de l'aire amb mesures adequades que permetin reduir el període d'incompliment en el menor temps possible (article 23.1 de la Directiva).

En aquest sentit, la sentència núm. 968/2022, de 21-03-2022 del TSJ de Catalunya, declara la nul·litat, en sentència no ferma, de la ZBE de l'àmbit Rondes de Barcelona vigent a la ciutat des del 01-01-2020, obligant a l'administració a establir els mecanismes adients per garantir el compliment l'ordenament actual en matèria de salut pública i millora del medi ambient.

Aquest nou projecte normatiu busca focalitzar els esforços en reduir les emissions contaminants provocades pel trànsit rodat i, per tant, es centra en provocar una reducció especialment significant dels nivells registrats de NO₂, per així evitar l'incompliment sistemàtic dels valors límit i/o valors recomanats establerts en la Directiva europea i per l'OMS, respectivament, millorant la qualitat de l'aire, la qualitat de vida del conjunt de la ciutadania, afavorint la millora de la qualitat acústica a l'espai urbà i fent la ciutat més amable i habitable, tot recollint únicament aquelles restriccions estrictament necessàries per complir amb les raons d'interès general que la motiven.

b) LA NECESSITAT I OPORTUNITATS DE LA SEVA APROVACIÓ

La nova Llei 7/2021, de 20 de maig, de canvi climàtic i transició energètica, estableix a l'article 14 que tots els municipis espanyols de més de 50.000 habitants, els territoris insulars i els municipis de més de 20.000 habitants que superin els valors límits de contaminants regulats per la normativa de referència hauran d'adoptar, abans de l'any 2023, l'establiment d'una ZBE dins del seu terme municipal.

D'aquesta manera, l'establiment d'una ZBE passa a ser una obligació legal que, a més, va en línia amb el ja contemplat a altres instruments de planificació aprovats pel govern central, com la Declaració d'Emergència Climàtica, el Pla Nacional Integrat d'Energia i Clima 2021-2030 (PNIEC), i el Programa Nacional de Control de la Contaminació Atmosfèrica (PNCCA).

Així mateix, el futur projecte de Reial Decret pel qual es regularan les ZBE, dictat en habilitació de la pròpia Llei de canvi climàtic i transició energètica (disposició final sisena), estableix específicament que les ZBE seran definides i regulades per les entitats locals en les seves corresponents ordenances.

Per la seva banda, a nivell català, la Generalitat de Catalunya, els locals, organitzacions i agents socials i econòmics van subscriure recentment l'Acord per a la millora de la qualitat de l'aire a Catalunya, que s'inclourà al nou Pla de millora de la qualitat de l'aire de Catalunya, i on les parts signants acorden fer un pas endavant i assumir el compromís de treballar per implementar una ZBE a tots els municipis catalans de més de 20.000 habitants abans d'acabar l'any 2025, amb un model general comú adaptable a les diferents realitats territorials, socials i ambientals dels municipis, esdevenint una oportunitat de generalització, encara més gran, d'aquest instrument normatiu.

D'altra banda, i diferentment del que ha succeït amb altres ZBE impulsades anteriorment a l'Estat espanyol, s'estableix que per les noves ZBE que es vagin introduint els serà d'aplicació el

règim sancionador establert a l'apartat z.3 de l'article 76 de la Llei 18/2021, de 20 de desembre, per la que es modifica el text refós sobre la llei de trànsit, circulació de vehicles a motor i seguretat vial.

Considerant tot l'anterior, la ZBE esdevé un instrument de planificació més necessari que mai, una obligació legal que la ciutat de Barcelona ha de complir. Per tant, es considera necessari i oportú iniciar la tramitació de l'elaboració i aprovació d'una nova ordenança reguladora de la ZBE, amb l'objectiu de preservar i millorar la qualitat de l'aire.

c) OBJECTIUS PERSEGUITS PER LA NORMATIVA.

La implementació d'una ZBE a la ciutat de Barcelona esdevé una obligació legal d'acord amb l'establert a la Llei de canvi climàtic i transició energètica, i que caldrà desenvolupar atenent als criteris establerts en altres instruments normatius de regulació de les ZBE vigents en l'aprovació d'aquest projecte normatiu.

L'objectiu de la ZBE de l'àmbit Rondes de Barcelona és reduir les emissions a l'atmosfera procedents del trànsit rodat, per així millorar la qualitat de l'aire que es respira a la ciutat, apropar els nivells de contaminants als recomanats per l'OMS i complir amb els límits de qualitat de l'aire establerts a la legislació vigent.

d) SOLUCIONS ALTERNATIVES REGULATÒRIES I NO REGULATÒRIES.

Totes les mesures necessàries per reduir la contribució del trànsit en els nivells de contaminació atmosfèrica de la ciutat passen per reduir el volum de trànsit i/o promoure una renovació del parc circulat a vehicles menys contaminants.

La pròpia Llei de canvi climàtic i transició energètica obliga específicament a impulsar una ZBE, abans del 2023, a tots els municipis espanyols de més de 50.000 habitants, els territoris insulars i els municipis de més de 20.000 habitants que superin els valors límits de contaminants regulats per la normativa de referència.

En aquest sentit, cal considerar la ZBE dins d'un marc d'actuacions que l'Ajuntament de Barcelona porta anys desenvolupant, on s'hi pot trobar el propi Pla de Mobilitat Urbana (PMU), les mesures per la reducció de la contaminació acústica, accions de pacificació i allunyament del trànsit, com el projecte Superilles o el Protegim les escoles, així com el foment de formes de transport més sostenibles, amb l'especial promoció del transport no motoritzat.

e) CANALS PER FER APORTACIONS

La ciutadania i les organitzacions que ho considerin adient poden, en exercici del dret que els reconeix l'article 133.1 de la Llei 39/2015, remetre les seves opinions i aportacions sobre els aspectes plantejats fins al dia 20 de juny de 2022, a través del formulari indicat.